

De Polderhack

De Puzzelman is een Familieman

Deel 5 over Aziz Dijkstra, de Puzzelman

Eerste druk © 2017 Marc Pierar

Cover: © Ptries van Dokkum

ISBN: 978-94-021-634-45

Uitgeverij bravenewbooks.nl Amsterdam

www.bravenewbooks.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

De Polderhack

De Puzzelman is een Familieman

Marc Pierar

*“Never push a gentleman to the point where he decides
to take his gloves off”*

Prelude

Amsterdam, dinsdag 17 augustus 2055, 06.47 uur, IJ-West, Dijkstra's woontoren aan het IJ, voorheen Metcalfes woontoren, een slaapkamer op de 2de verdieping aan de oostkant van de woontoren, de gordijnen open. De zon schijnt op twee slapende mensen, een man en een vrouw, beide rond de 45, liggend op hun zij, dicht tegen elkaar aan, zij links, hij rechts, hun gezichten naar elkaar toegekeerd. Buiten is het al prachtig weer.

Aziz wordt wakker van de zon op zijn gezicht. Hij opent nog slaperig zijn ogen en ziet Evangelina naast hem liggen, slapend, haar lange bruine krullende haren deels over haar gezicht hangend en lichtjes bewegend op het ritme van haar adem. Ze mompelt iets in haar slaap. Hij glimlacht vertederd en bekijkt haar gezicht een tijdje, haar fijn getekende gelaatstrekken, de prachtige mokkabruine teint van haar huid. Hij zucht. Wat ziet je er toch mooi uit, mijn schone slaapster, denkt hij, zelfs zonder make-up, vooral zonder make-up. Evi, denkt hij, ik hou van je, mijn God, wat hou ik van je. Dan veegt hij haar haren opzij en kan niet nalaten met zijn rechterwijsvinger zachtjes eerst haar wangen, dan haar neus en tot slot haar lippen te strelen.

Aziz betrapte zichzelf er wel vaker op dat hij Evangelina zat te bekijken, niet zozeer haar uiterlijk als wel haar gedrag, de bewegingen van haar lichaam, de gevoelens die in die bewegingen verpakt zaten. En dan intens kon genieten van bijvoorbeeld een beweging van haar hand, ja, zelfs van een vinger. Of de manier waarop ze haar hoofd draaide naar iemand, haar oogopslag, haar mondhoeven wanneer ze glimlachte, haar wenkbrauwen wanneer zij fronste. En niet te vergeten de wijze waarop ze omging met hun kinderen, met de tweeling, ook daar kon hij mateloos van genieten. Ach, de lijst was eindeloos, hij wist het. Hij was nu eenmaal stapelgek op deze vrouw. Toch lukte het hem nog steeds niet precies te verwoorden waarom hij zo stapelgek was op haar. Ja, ze was mooi, adembenemend mooi zelfs, nog steeds, misschien nog wel mooier dan vroeger. En slim, reteslim, echt reteslim, en een organisatietalent zonder weerga. Maar ach, dacht Aziz dan, dat zijn allemaal clichés ... allemaal waar ... maar toch clichés. En ja: ze was zijn maatje, nog zo'n cliché, maar ook dat was niet de juiste verwoording, eigenlijk in de verste verte niet. Hem deed hun relatie eerder denken aan resonantie, dat er iets was tussen hem en Evangelina dat enorm 'resoneerde' en hen samen naar een hoger niveau tilde. Zoiets. Nou ja, eigenlijk wist hij ook niet waarom hij zo stapelgek was op haar behalve dan dat het zo was. Vanaf dag 1 al, nu 28 jaar geleden.

En dat zij stapelgek was op hem, dat was hem ook wel duidelijk. Iedereen trouwens die hem en Evangelina samen zag. Maar ook hier kon hij er nog steeds niet zijn vinger achter krijgen. Ja, ze vond hem een mooie kerel, intelligent en zo, een goede vader, dat soort dingen. Ook weer allemaal clichés ... allemaal waar maar toch clichés. En dat ze stapelgek was, echt stapelgek was op zijn puzzelbrein.

Tja, zijn puzzelbrein ... Daar had ze het wel vaker over, dat ze met verwondering en bewondering stond te kijken en te luisteren wanneer hij volgens haar stond te toveren. Dat hocus-pocus gedoe en zo. Dat hij zo vaak een volstrekt idiote verzameling van feiten, doortrokken van tegenstrijdigheden, tot een oplossing kon omtoveren die maar voor één uitleg vatbaar was: de juiste. Wat hij dan fronsend aanhoorde. Wat is hier nou zo speciaal aan, dacht hij dan, iedereen kan dit, ik ben er alleen maar extreem goed in. Big deal. Hij had haar dat een keer gezegd, nou ja, verschillende keren eigenlijk, dat iedereen kon wat hij kon. Waarop zij glimlachend door zijn haren was gegaan, hem had gekust en zei: "Azizke, geloof me, dat is niet zo. Jij ziet niet, kunt niet zien hoe speciaal jij bent omdat het voor jouw normaal is, je weet gewoon niet beter. En ook daarom hou ik zoveel van je."

Niet dat Aziz moeite had met Evangelina's liefde voor hem, integendeel. Hij ervoer haar liefde als een behaaglijk bad, een warme en goedzittende jas, kon er eigenlijk niet genoeg van krijgen. Seksen met haar was altijd dolle pret, met haar in bad gaan en haar zijn haar laten wassen, dat gevoel van haar vingers op zijn kruin. Of andersom: haar haar wassen. Of gewoon een eindje kuieren, met of zonder de tweeling. Ja, zelfs een vergadering met haar erbij was al stukken leuker dan eentje zonder haar. Ach, dacht hij dan, ik kan niet zonder haar en zij kan niet zonder mij, je kunt zwaarder gestraft worden. En ergens moest hij daar dan ook wel weer om lachen. Diep van binnen was hij blijkbaar een romanticus. Het idee alleen al, zeg: die befaamde Puzzelman een romanticus!

Evangelina wordt wakker van zijn strelingen, opent nog slaperig haar ogen, ziet Aziz naar haar kijken en begint te glimlachen.

"Dit is zo lekker wakker worden, jochie", zegt Evangelina met een grote glimlach terwijl ze op haar rug gaat liggen en zich uitrekt, "Het eerste wat ik zie ben jij ... Ik hou van je, Azizke." Ze draait zich naar hem toe en kust hem innig op zijn lippen terwijl ze met haar rechterhand door zijn lange blonde haren gaat. Die manen van hem, denkt ze, ik ben zo verzot op die heerlijke manen van hem.

Hij kijkt in haar ogen, kan nog steeds verdrinken in haar prachtige, dromeri-

ge bruine ogen, glimlacht, zegt: “En ik van jou, Evi”, en laat zijn linkerhand dwalen door haar lange bruine haren. Opeens kijkt hij alsof hem iets is opgevallen en zegt dan quasi-verbaasd: “Hé, zie ik daar een paar grijze haren?”

Ze glimlacht, kruipt half op hem, kust hem opnieuw en zegt quasi-dreigend: “Heb jij daar soms problemen mee, jochie?”

Hij voelt de behaaglijke warmte van haar lijf door hun nachthemden heen en ruikt de heerlijke slaapgeur van haar lijf. Hij schudt zijn hoofd en met een glimlach op zijn gezicht zegt hij: “Ik zou niet durven, mevrouw! ... Volgens mij wordt jij met de dag mooier, meissie, grijs haar of niet ... Trouwens, grijs haar zal jou ook wel staan.”

Dan hoort Aziz iets op de gang, aan haar gezicht ziet hij dat Evangelina het ook heeft gehoord: gefluister en gegiechel van twee kinderen. Ze glimlachen naar elkaar: de tweeling is iets van plan!

“Die twee belhamels zijn al wakker. Die gaan ons zometeen overvallen, let maar op”, zegt Aziz zachtjes, “Pak het laken alvast maar beet.”

Niet veel later stormen een jongetje en een meisje, Atse en Aphrodite, naar binnen. Ze hollen recht naar het bed, springen op het voeteneinde van het bed, kruipen op handen en voeten over het bed naar hen toe en roepen lachend: “Wakker worden, papa, mama, wakker worden!”

Aziz en Evangelina trekken het laken snel omhoog, gooien het over de twee kinderen heen en nemen hen zo 'gevangen', en beginnen de twee kinderen te kietelen door het laken heen.

“Wij waren al wakker, hoor. Jullie dachten ons te kunnen pakken, hè, stelletje deugnieten”, lacht Evangelina.

De tweeling schaterlacht, vooral vanwege het gekietel van Aziz en Evangelina. Aziz en Evangelina laten de tweeling los en die kruipt breed lachend onder het laken vandaan.

“Zo, boefjes, geef papa en mama eerst maar eens een dikke kus”, zegt Evangelina lachend tegen Atse en Aphrodite. De kinderen slaan hun armpjes om de nek van Aziz en Evangelina, geven hen ieder een dikke kus op hun lippen, verwisselen van plaats en geven opnieuw zo'n kus.

Atse en Aphrodite, roepnaam Atske en Affie, hadden hun blauwe ogen, hun oren en hun neus van hun vader. Hun lippen hadden ze van hun moeder alsook hun mooie, fijn getekende gezichtstrekken. En ook hun opgeruimde humeur en positieve instelling hadden ze van hun moeder. Van beide hadden ze hun lichtbruine huid en hun donkerblonde haren. Maar wat ze ontegenzeggelijk van hun vader hadden, was zijn puzzelbrein. Al gauw bleek namelijk dat ook Atse en Aphrodite vermoedens hadden.

In eerste instantie 'zag' de tweeling alleen vermoedens, ze waren toen al dik 4 jaar oud, deden ook die hocus-pocus bewegingen met hun handen, iets wat Aziz en Evangelina glimlachend hadden aangezien. "Nu zijn er nog twee met zo'n wonderlijk puzzelbrein", had Evangelina tegen Aziz gezegd en kuste hem innig op z'n lippen. Zijn oom Atse was in de lach geschoten toen Aziz het hem vertelde en had gezegd: "Je meent het! Nog twee van die wijsneuzen erbij? Wat gaat dat worden, zeg, als die straks ook kinderen gaan krijgen? Gaan de puzzelbreinen de wereld overnemen?" Zijn moeder Anne had een traantje weggepinkt, had Aziz in de ogen gekeken en zei: "Dat gaan twee prachtige kinderen worden, Azizke, let maar op. Met zo'n vader en moeder? Dat kan haast niet anders, m'n lief jong." Flora, de moeder van Evangelina, met een glimlach van oor tot oor, zei ook iets dergelijks. En de beide opa's? Ach, Sietse en Edmundo konden hun geluk niet op, waren eigenlijk zo trots als een pauw op hun twee kleinkinderen. Maar ja, een beetje stugge kerels, hè, die twee, die liepen daar niet zo mee te koop.

Even mocht Aziz hopen dat zijn kinderen de 'gevoelde' vermoedens bespaard zouden blijven, geen dagmerries zouden krijgen, maar die hoop werd een aantal maanden later de bodem ingeslagen. Eerst kreeg Aphrodite een 'gevoeld' vermoeden, Atse de volgende dag. En het was in beide gevallen met- een een dagmerrie, een hele zware dagmerrie. Ze waren pas vijf geworden.

Aphrodite kreeg haar eerste dagmerrie op een vrijdagmiddag in juni '53 toen ze met z'n vieren na werktijd even waren gaan winkelen in TaylorMade, die grote kledingzaak op de hoek van de Dam en het Damrak waar je kleding uit een catalogus kon kiezen en die dan ter plekke op maat kon laten maken. Ergens in een hoek op de 2de verdieping stonden Aziz en Evangelina op een scherm te kijken naar ontwerpen van een jas voor Atse toen die plotseling de hand van Aziz pakte en met een bange stem zei: "Papa? Affie doet eng!" Aziz had zich omgedraaid en zag Aphrodite zo'n vijf meter verderop in het gangpad staan. Het meisje stond in haar urine, haar lijffe trillend alsof ze hevige koorts had, wankelend, lijkkbleek, een doods-bange blik in haar ogen, met haar handen hocus-pocus bewegingen makend, haar lippen bewegend alsof ze iets zei zonder geluid te maken. O mijn God, besefte Aziz onmiddellijk, mijn schatje heeft een dagmerrie, een hele zware. Hij was naar haar toe gerend en had haar stevig vastgepakt, de tranen in zijn ogen: "Rustig maar, Affie, papa is bij je. Alles komt goed, wijffie van me", zei hij terwijl hij haar in de ogen keek.

"Papa ... die man daar? ... Die gaat mensen doodmaken ... en ons ook!", fluisterde Aphrodite snikkend en wees met een trillende vinger naar een man

die zo'n twintig meter verderop met z'n rug naar hen toestond. Aziz had naar de man gekeken, zag niets verdachts aan hem maar besloot toch actie te ondernemen. Via zijn smartGlass verstuurde hij eerst een alarmbericht naar de politie, stopte alvast zijn handboeien in zijn linkerbroekzak, klaar om te pakken, en gebaarde ondertussen naar Evangelina dat ze met de tweeling zo snel mogelijk uit de buurt moest gaan. Hij wandelde quasi-nonchalant richting de man met achter zijn rug in zijn rechterhand zijn Urban Hammer. Het lukte hem de man van achteren te benaderen. Hij zette zijn Hammer tegen het hoofd van de man, spande de haan van zijn Hammer en gebod de man te gaan liggen, gezicht naar beneden, handen op de rug. De man ging liggen, Aziz boeide hem, draaide hem om, zag allerlei bobbel onder de jas van de man en deed de jas open. De man droeg verschillende pistolen en grote messen bij zich want, zo bleek later tijdens zijn ondervraging, hij wilde zoveel mogelijk mensen gaan ombrengen en hoopte dat de politie hem dan zou doodschieten. Suicide by Cop. Zoiets. Blijkbaar had Aphrodite de bobbel gezien en was haar kleine puzzelbrein onbewust gaan 'puzzelen'?

Atse kreeg zijn eerste dagmerrie de volgende dag, een warme en zonnige zomerse zaterdagmiddag, op een terras bij een gracht waar ze na een wandeling even waren gaan zitten om wat uit te rusten van het wandelen. Het jochie begon plotseling te trillen over zijn hele lijfje, pieste in zijn broek en begon over te geven en te huilen. Met zijn ogen wijd opengesperd in ontzetting en paniek wees Atse stamelend naar een boot naast het terras. Ook toen besepte Aziz onmiddellijk dat Atse een dagmerrie had, een hele zware. Hij had Atse meteen vastgepakt en dicht tegen zich aangedrukt. "Papa ... die boot ... die mensen ... ze gaan dood! ... Wij ook!", stamelde Atse snikkend en Aziz keek, net zoals Evangelina, naar de boot die Atse aanwees, een woonboot naast hun terras waarop een stel mensen zat te barbecuen, zo'n vijf meter van hen vandaan. Aziz zag niets bijzonders totdat hij zag wat Atse blijkbaar had gezien. Zo'n drie meter van de barbecue vandaan lag een aantal gasflessen, aan elkaar gebonden met een grote leren riem. De leren riem was langzaam aan het scheuren en de gasflessen zouden onverbiddeijk richting de barbecue rollen. "Iedereen wegwezen. Nu meteen!", schreeuwde Aziz tegen Evangelina en de andere mensen op het terras. Hij gaf snel Atse aan Evangelina en was op de boot gesprongen, riep tegen de mensen op de boot: "Politie, nu meteen van deze boot af!", zag de riem scheuren en kon nog net op tijd tussen de rollende gasflessen en de barbecue gaan staan. En voorkwam zo een kleine ramp. Hij hield er wel een paar zware kneuzingen aan zijn beide onderbenen aan over, moest zelfs een paar dagen op krukken lopen. En hij was natuurlijk weer te zien op AmsterdamTube, net zoals de

avond daarvoor in die repo over die man in TaylorMade.

Door die dagmerrie van Atse begreep Aziz eindelijk hoe het zat met 'gevoelde' vermoedens, met dagmerries. Zijn eigen eerste 'gevoelde' vermoeden had hij gehad op dezelfde leeftijd als die van de tweeling en dat eerste 'gevoelde' vermoeden was ook meteen een hele zware dagmerrie. Dat was die dagmerrie aan het sterfbed van zijn oma: beppe Yfke, hij was toen vijf. Alsof 'gevoelde' vermoedens zich altijd voor het eerst voordeden wanneer je ongeveer vijf jaar oud was en je brein op een onbewust niveau zwaar beladen informatie kreeg te verwerken, iets met dood en verderf? Alsof 'gevoelde' vermoedens juist een zwaar beladen gebeurtenis nodig hadden om vervolgens met fors geweld door te kunnen breken? En dat daarom die eerste 'gevoelde' vermoedens altijd zo'n hele zware dagmerrie waren?

Maar wat hem echter vooral zo frappeerde, enorm frappeerde zelfs, was de korte tijdspanne tussen beide dagmerries. Maar dat moest wel dom toeval zijn, dacht hij. Kom op, Aziz, dacht hij dan, niet bijgelovig worden, jongen. Maar toch. Zo vlak na elkaar? Het bleef hem bezig houden. Natuurlijk, tweelingen, eeneiig dan wel twee-eiig, hadden nu eenmaal een duistere band door het samen groeien in de baarmoeder. Dat die twee dagmerries zo vlak na elkaar plaatsvonden, was slechts een onbedoelde en ongeplande bevestiging van die band vijf jaar na die geboorte. Of zoals Evangeline het zou zeggen: de twee gebeurtenissen functioneerden slechts als een toevallige reinforcer van die band. Maar juist dat, dat het toeval was, intrigeerde Aziz zo mateloos. Want stel ze waren die vrijdag of zaterdag op een andere plek geweest. Waren die dagmerries dan daar opgetreden? En in dezelfde volgorde?

En terwijl hij in de jaren daarna het puzzelgedrag van Atse en Aphrodite zat te observeren, door gewoon naar ze te kijken maar vaak ook door met ze te experimenteren, door ze puzzels te geven en dan te kijken hoe ze die oplossen, hen hielp indien nodig en vervolgens keek hoe ze met die informatie omgingen, toen begon hem iets te dagen. Het loutere feit dat jouw brein, meer bepaald jouw hersenen, een probleem en de oplossing van dat probleem aan jou kan 'presenteren' in een visuele vorm, impliceert dat problemen en oplossingen een eigen structuur en dynamiek moesten hebben, dat ze niet alleen een Sentience-aspect hadden maar ook een Sapience-aspect. Toch? En hij 'zag' onmiddellijk de implicatie van deze gedachte: dat het mogelijk moest zijn een soort van prothese te maken voor dat Sapience-aspect van puzzelen, iets waar hij vaak om moest grinniken. Heb ik het al die jaren toch goed gezien, dacht hij dan: iedereen kan wat ik kan, die ander heeft alleen wat extra hulp nodig en de één misschien wat meer dan de

ander. Misschien moest hij toch maar eens gaan praten met Lev over diens Dijkstra-Mathematica. Of met Alistair over een nieuw product van Sapien Devices? Misschien wel met beide?

Diezelfde zaterdagavond hadden Aziz en Evangelina in de woonkamer een gesprek met Atse en Aphrodite over de gebeurtenissen van de afgelopen twee dagen. Aziz en Evangelina gingen naast elkaar op de grote zitbank zitten, zijn krukken op de grond naast de zitbank. Hij nam Aphrodite schrijlings op schoot en Evangelina Atse, hun gezichtjes naar elkaar.

“Jongens,” had Aziz gezegd, “wat Affie gisteren in die winkel meemaakte en Atske vandaag met die boot, dat noemt oma Anne dagmerries. Een soort van nachtmerrie maar dan eentje die je overdag hebt, wanneer je wakker bent. Papa heeft die ook.”

“Jij ook, papa?”, had Aphrodite gevraagd, half verbaasd half verheugd, alsof ze blij was dat er naast haar en Atse nog iemand was die dit meemaakte en dan ook nog papa.

Aziz had geknikt: “Jullie konden al dingen 'zien', toch? Wat de oplossing van een puzzel was? Wat jij gisteren en Atske vandaag meemaakte, is ook zo iets. Maar deze keer 'zagen' jullie niet alleen iets, jullie 'voelden' ook iets. Nietwaar?”

Aphrodite en Atse knikten.

“Luister,” had Aziz gezegd, “het is helemaal niet erg wat jullie meegemaakt hebben. Papa heeft het ook af en toe. Geloof me, jullie gaan er wel gewend aan raken. En jullie gaan nog beter worden in het oplossen van puzzels, let maar op. Dus jullie moeten je geen zorgen maken, oké?”

De tweeling had driftig geknikt.

Aziz had naar hun hoofd gewezen en zei: “In jullie koppie is iets moois aan de hand. Daar zit iets wat moet groeien en bloeien als een bloem, een hele mooie bloem. Gisteren bij Affie en vandaag bij Atske is die bloem opeens opengegaan. En jongens? ... Die bloem gaat alleen maar mooier en mooier worden.”

“Affie, Atske,” was Aziz verder gegaan, “jullie moeten elkaar helpen. Als de ene zo'n dagmerrie krijgt, dan moet de ander hem vastpakken en troosten en proberen ons of iemand anders te roepen, iemand die je vertrouwt. Oké?”

Opnieuw had de tweeling driftig geknikt.

“Heb jij ook dagmerries, mama?”, wilde Aphrodite weten.

Evangelina had geglimlacht en zei: “Nee, alleen papa. Maar ik ben best wel een beetje jaloers op papa en jullie, hoor. Ik zou zo graag eens willen meemaken wat jullie meemaken.”

“Wij zijn niet ziek, hè, mama?”, vroeg Atse.

Evangelina glimlachte, streelde Atse door zijn lange haren, kustte hem op zijn hoofd en zei: "Welnee, jochie. Jullie zijn net zoals papa en die is toch ook niet ziek? Jullie zijn allebei hele speciale kinderen ... Ik hou zo veel van jullie, lieverds." En ze had Atse een stevige knuffel gegeven, daarna Aphrodite zachtjes in haar wang geknepen en tot slot Aziz over zijn wang geaaid: "Van jullie alledrie."

"Weet je wat," had Aziz toen gezegd, "vannacht slapen jullie bij papa en mama in bed. Wat vinden jullie daarvan?"

"Jippie!", riep Atse dolblij.

Aphrodite omhelsde hem met haar armpjes, gaf hem een dikke kus en zei: "Jij en mama zijn de liefste papa en mama van de hele wereld."

"Mogen we nu ook lang opblijven? Tot jullie gaan slapen?", had Atse met een verwachtingsvolle blik gevraagd.

Aziz en Evangelina waren allebei in de lach geschoten, knikten en Evangelina had gezegd: "Dat is goed. Voor deze keer dan, hè, we gaan er geen gewoonte van maken."

En Atse en Aphrodite hadden allebei gejuicht, zo blij waren ze.

Die avond in bed las eerst Evangelina een verhaaltje voor en daarna Aziz maar hij hoefde zijn verhaaltje niet af te maken, halverwege was de tweeling al in slaap gevallen, hun knuffelbeer in hun armen. Evangelina keek eerst naar de tweeling die tussen haar en Aziz in lag, toen naar Aziz en fluisterde glimlachend: "Azizke, moet je die twee nu eens zien liggen. Wat een prachtige kinderen hebben we toch. Ik kan mijn geluk niet op." En Aziz kon niets anders dan knikken.

"Kom, jongens," zegt Aziz, "eerst naar de WC en dan naar de badkamer. En is jullie kamer al opgeruimd?"

De tweeling knikt serieus, te serieus, moet moeite doen om niet te lachen.

Aziz ziet het en schiet in de lach: "Ja ja, en ik moet dat geloven? Stelletje donderstralen!"

Ze staan alle vier op uit het bed en lopen richting WC en badkamer, onderweg de slaapkamer van de tweeling passerend die inderdaad niet is opgeruimd.

"Ik wist het wel", lacht Aziz terwijl hij ze hun kamer induwt en op hun billen tikt, "Kom, eerst opruimen. Jullie bed hoeft niet, laat dat maar lekker open, dan kan het luchten. Wel al dat speelgoed opruimen. En een beetje tempo, jongens, hop hop."

Proestend van het lachen lopen Atse en Aphrodite hun kamer in. Die papa van hen was niet voor de gek te houden, hoor, echt niet. Aziz en Evangelina gaan in de deuropening staan, de armen over elkaar, glimlachend, terwijl

Atse en Aphrodite snel hun speelgoed opruimen. Dan gaan ze naar de WC en vervolgens naar badkamer waar ze zichzelf wassen en hun tanden poetsen. Daarna helpt Aziz de tweeling met aankleden voordat hij zichzelf aankleedt. Ondertussen kleedt Evangelina zich aan en maakt zich op. Met z'n vieren, jassen en tassen in hun armen, lopen ze via de trap naar de woonkamer op de 1ste verdieping en vandaar naar de keuken. Het is 07.24 uur.

In de keuken is Ndaye al druk in de weer met hun ontbijt, heeft de middelste van de vijf diner-tables gedekt voor twee volwassenen en twee kinderen. "Goedemorgen, Ndaye", zeggen Atse en Aphrodite in koor. Ndaye buigt zich voorover en krijgt van de tweeling een dikke kus en een knuffel. "Goedemorgen, engeltjes, jullie hebben vast wel honger", zegt Ndaye lachend, "Ga maar snel aan tafel zitten."

Ook Aziz en Evangelina begroeten en kussen Ndaye.

Atse en Aphrodite gaan ieder op een bank van de diner-table zitten en schuiven door naar de muur. Ook Aziz en Evangelina gaan aan tafel zitten, Aziz naast Aphrodite en Evangelina naast Atse. De vier beginnen te eten. Even later schuift Ndaye een stoel aan, komt erbij zitten en drinkt een kopje thee. Evangelina regelt via de Amsterdamse politie alvast een auto voor een commissaris.

"En? Wat vonden jullie van je eerste schooldag gisteren?", wil Aziz weten.

"Ik vind het leuker dan vorig jaar", zegt Atse, "We hebben gisteren al moeilijke puzzels gekregen. Moeilijker dan vorig jaar. Met rekenen. En met taal ook ... Maar taal vind ik een moeilijke puzzel, rekenen niet."

"Ik vind het ook leuker", zegt Aphrodite driftig knikkend, "en juffrouw Laura is weer onze juf. Zij is lief tegen ons."

"En de andere kinderen?", vraagt Aziz, "Zijn die aardig tegen jullie? En jullie tegen hen?"

Aphrodite kijkt verongelikt: "Ik ben tegen alle kinderen aardig ... En Atske ook ... maar ..." Ze stopt en kijkt eerst naar Atse en dan naar Aziz.

"Papa? ... Een friek? ... Is dat erg?", vraagt ze.

Aziz, Evangelina en Ndaye kijken Aphrodite stomverbaasd aan.

"Een freak?", zegt Aziz, "Wie heeft dat gezegd?"

"Rodney ... Rodney van Tongeren", zegt Aphrodite, "Hij zei gisteren dat jij een friek was. En dat Atske en ik ook frieks waren. Juffrouw Laura hoorde dat en werd heel boos op hem."

Aziz fronsst zijn wenkbrauwen: "Rodney van Tongeren? Het zoontje van die politicus?"

Atse knikt boos: "Ja ... Rodney zegt dat zijn papa jou een friek noemt ... En dat zijn papa Ochtendwolk gaat verslaan bij de verkiezingen. Omdat Och-

tendwolk een stom wijf is.”

“Ochtendwolk is helemaal niet stom”, zegt Aphrodite verontwaardigd, “Ochtendwolk is lief.”

Aziz grinnikt: “Nou, jongens, dat gaat die papa van Rodney echt niet lukken, hoor, Ochtendwolk verslaan, let maar op. Ochtendwolk vreet die papa op ... met huid en haar.”

“Wat vonden de andere kinderen daarvan? Dat Rodney jullie freaks noemde?”, wil Evangelina weten.

Atse kijkt glunderend naar Aphrodite, die kijkt even glunderend terug, en zegt dan tegen Evangelina: “Die waren allemaal boos op Rodney. Ook zijn vriendjes. Die wilden zijn vriendjes niet meer zijn. Iedereen wil vriendjes zijn met Affie en mij!”

Aziz glimlacht lichtelijk verbaasd: “O ja? Hoe komt dat dan?”

De tweeling proest van het lachen en wijst dan, vrijwel tegelijkertijd, naar Aziz en roept: “*Door de Puzzelman!*”

Aziz schudt meewarig zijn hoofd, Evangelina glimlacht vertederd naar Aziz. Geen betere beschermer van mijn kinderen dan hun vader, denkt ze. Evangelina en Aziz kijken elkaar even aan, glimlachen naar elkaar en maken een kusbeweging. De tweeling ziet het, kijkt elkaar aan en begint te giechelen.

Amsterdam, dinsdag 17 augustus 2055, 08.16 uur, IJ-west, de Spinoza Basis-school, de toegangspoort tot het schoolplein. Het is een aan- en afrijden van auto's met ouders die hun kinderen naar school brengen. Bij de poort staan zoals gebruikelijk twee bewaker bots, redelijk nieuwe modellen waarmee bepaald niet te spotten viel, eentje kon makkelijk vijf zwaar gebouwde mannen aan. Voor de poort staat een jonge vrouw die vriendelijk lachend de kinderen welkom heet en met sommige ouders even praat. Een auto parkeert zichzelf vlak voor de schoolpoort. Een blanke man, een kleurlinge en twee kinderen met een lichtbruine teint, een tweeling, stappen uit. De man draagt het zomeruniform van een commissaris van de Amsterdamse politie, de vrouw draagt een lichtblauwe zomerjurk met een dun donkerblauw riempje en opengewerkte donkerblauwe sandalen. De twee kinderen dragen een lichtgeel T-shirt en een korte spijkerbroek. Aan hun voeten witte sokjes en sportschoentjes. De kinderen rennen meteen naar de jonge vrouw, de man en vrouw lopen achter de kinderen aan. Andere ouders kijken naar de man en vrouw, sommige wijzen of knikken steeds in hun richting. Kijk daar: die lange blonde haren van hem, die lange bruine haren van haar? Dat zijn commissaris Aziz Dijkstra en zijn vrouw Evangelina Di Angeli. Die ken je toch wel? Van die repo's op AmsterdamTube? Die wonen in die toren aan het IJ, die toren met die hangende tuinen. Hij is de Puzzelman. Hun kinderen, die twee-

ling, zitten ook op deze school.

“Goedemorgen, juffrouw Laura”, zeggen Atse en Aphrodite met een glunderend gezicht en geven de jonge vrouw een hand.

Laura is Laura Bakker, een aantrekkelijke 32-jarige brunette met een vriendelijk gezicht, al zes jaar verbonden aan deze school en de lievelingsjuf van Atse en Aphrodite.

“Dag, schatjes, kom maar gauw naar binnen”, lacht Laura en aait ze allebei over hun hoofd. De tweeling neemt afscheid van Aziz en Evangelina met een dikke kus en een al even dikke knuffel. Dan stormt de tweeling gillend en schreeuwend het schoolplein op richting vriendjes en vriendinnetjes. Aziz en Evangelina kijken de tweeling na, een glimlach op hun gezicht.

Dan richt Laura zich tot Aziz en Evangelina: “Goedemorgen, commissaris Dijkstra, mevrouw Di Angeli. Leuk om u allebei weer te zien. U bent één van de weinige ouders die vorig schooljaar altijd samen hun kinderen kwamen brengen. En dat elke dag! Dat lijkt me zo leuk voor de tweeling. Gaat u dat dit schooljaar ook weer doen?”

Aziz en Evangelina geven haar een hand en knikken.

Aziz zegt: “Het is een kleine moeite voor ons en de tweeling vindt het blijkbaar erg leuk. Dus doen we het dit schooljaar weer. Da's in ieder geval wel de bedoeling.”

Evangelina vraagt: “Hoe gaat het met onze twee deugnieten op school? Gedragen ze zich wel een beetje?”

“Ach, mevrouw Di Angeli,” zegt Laura, “uw kinderen doen het zo goed hier op school. Hun resultaten zijn altijd bovengemiddeld. Het zijn echt twee hele slimme kinderen. En ze zijn altijd zo lief en vrolijk.” Dan lacht ze: “Ze halen ook graag kattenkwaad uit, hoor, af en toe kunnen ze erg stout zijn. Maar wel op een leuke manier. U heeft zulke grappige kinderen.”

Aziz en Evangelina horen het glimlachend aan. Dan vraagt Aziz: “Ik heb van Atse en Aphrodite begrepen dat er gisteren een 'incident' is geweest met een ander kind? Met Rodney van Tongeren? Dat deze Rodney onze kinderen en mij een freak noemde?”

Laura krijgt een donkere blik: “Ja, dat klopt. Ik heb Rodney er op aangesproken en de directeur zijn ouders. We hebben al langer problemen met Rodney.” Dan schudt ze haar hoofd en zegt: “Ik mag hier eigenlijk helemaal niets over zeggen, wij hebben een zwijgplicht. Ik hoop dat u dat begrijpt.”

Aziz en Evangelina knikken.

“Ja, dat begrijpen wij wel. Geen probleem”, zegt Aziz.

Laura begint te glimlachen en zegt: “Wel mag ik u verklappen dat alle andere kinderen in de klas het opnamen voor Atse en Aphrodite. En voor u!”

Evangelina kijkt naar Aziz, een glimlach van oor tot oor op haar gezicht. Die ziet haar blik, schiet in de lach en zegt dan tegen Laura: “Ja, zoiets had ik al begrepen van de tweeling ... Goed, wij moeten gaan. Tot ziens.”

Aziz en Evangelina nemen afscheid van Laura, kijken nog even naar de nu ravottende tweeling, lopen terug naar de auto en rijden naar de IJ-toren, naar het hoofdbureau van de Amsterdamse politie. Onderweg kijken ze in hun smartGlass of ze nog berichten hebben gekregen die onmiddellijke actie behoeven. Niet dus.

Just another Morning at the Office

Amsterdam, dinsdag 17 augustus 2055, 08.38 uur, de IJ-toren aan de Piet Heinkade, het hoofdbureau van de Amsterdamse politie, 5de verdieping, de westvleugel, de afdeling Speciale Zaken. Boven de toegang tot de vleugel hangt een spreuk: “Nada Mañana! Hoy!” Een man en een vrouw stappen uit de lift en lopen de afdeling op, richting het kantoor van commissaris Dijkstra van de afdeling Speciale Zaken in het midden van de westvleugel aan de kant van het IJ. De deur van het kantoor staat open. De man en de vrouw lopen het kantoor in, hij als laatste. Hij sluit de deur achter zich. Hij gaat achter het bureau zitten, zij ervoor. Aan de bewegingen van haar rechterhand, de hand met daaraan een smartGlove, ziet hij dat ze berichten zit te lezen. Hij wacht even totdat zij klaar is.

“Die vergadering dadelijk,” zegt Aziz tegen Evangelina, “om 09.00 uur bij Dennis met de andere commissarissen? Ons maandelijks overleg? Zijn er volgens jou nog zaken die ik moet inbrengen of dingen waar ik op bedacht moet zijn? Of extra zaken?”

Evangelina knikt: “Ja, of Van Riessen op z'n minst de dossiers van zijn afdeling eindelijk eens wil openstellen voor Speciale Zaken. Narcotica is de enige afdeling waar we nog steeds per geval toestemming moeten krijgen. In feite is er geen samenwerking tussen Narcotica en Speciale Zaken. Dat houdt ons enorm op. We kunnen dat nu zelfs onderbouwen. Die cijfers heb je. En dat het allemaal zulke gevoelige dossiers zijn, is natuurlijk flauwekul. De dossiers van Zeden zijn veel gevoeliger en toch waren Nina en haar mensen één van de eersten die hun dossiers openstelden voor ons. Dennis moet een keer met z'n vuist op tafel slaan en Van Riessen tot de orde roepen.”

Aziz grinnikt: “O, dat gaat vandaag of morgen echt wel een keer gebeuren, Evi. Dennis wil alleen een harde onderbouwing en met die cijfers van ons heeft hij die nu. Dennis is een geduldig schaker, die zet eerst al zijn stukken op de juiste plaats en valt dan pas aan.”

Dan haalt hij zijn schouders op.

“Van Riessen snijdt gewoon in zijn eigen vingers. Zijn afdeling heeft het slechtste track-record van alle afdelingen, al jaren. Maar nog belangrijker: we hebben nu eindelijk de cijfers om te onderbouwen dat dat ook komt omdat zijn afdeling zo weigerachtig is naar Speciale Zaken. Dat pikt Dennis echt niet, hoor. Maar je kent Dennis, hè, die wil feiten, geen meningen. Nou, hij heeft nu zijn feiten: onze cijfers. En aangezien die cijfers een agendapunt zijn, kan dit wel eens een moeilijke vergadering worden voor Van Riessen. Verder nog iets?”

“Ja, je moet uiterlijk deze week toch echt je evaluatie-gesprek met Yoko over vorig kwartaal een keer afronden en inleveren. Jij en Yoko kunnen dat niet blijven uitstellen.” Evangelina begint te glimlachen: “Nou ja, je moet een formeel verslag maken van zo'n gesprek. Dat is al een stuk minder erg, niet?”

Aziz knikt peinzend: “Ja, vooral voor Yoko. Het zal wel haar Japanse achtergrond zijn want ze heeft het er erg moeilijk mee, hoor, praten over zichzelf en de manier waarop ze werkt. Maar het is met afstand de beste rechercheur op deze afdeling, Evi, ook al is ze nog maar een junior rechercheur van 26. Dat koppie van haar? ... Yoko gaat nog een hele grote worden hier, Evi, let op mijn woorden. Ze moet alleen wat minder verlegen en bescheiden worden en wat meer kapsones krijgen.”

Evangelina glimlacht: “Ze moet wat meer op jou gaan lijken, bedoel je?”

Aziz schiet in de lach: “Ja, dat zal het zijn.”

“Weet je wat,” zegt Evangelina, “aangezien ik jullie twee goed meen te kennen? Ik zal alvast het verslag voor jullie invullen, kun je het met haar verder aanvullen, oké? Scheelt je weer tijd.”

Aziz steekt zijn duim op naar haar en zegt: “Dat was zeven jaar geleden mijn beste besluit: jou hoofd Communicatie en Organisatie van Speciale Zaken maken. Jij bespaart deze afdeling zoveel tijd en werk, dat wil je niet weten ... Maar dat weet je natuurlijk wel, hè?” Dat laatste zegt hij lachend, zij reageert glimlachend.

“En verder?”, vraagt hij.

Ze schudt haar hoofd, een lichte ergernis op haar gezicht: “Ik heb zojuist wéér een bericht gekregen van die accountmanager van Apollo AI met een verzoek voor een afspraak met jou en heb dat opnieuw per kerende post afgewezen. Je weet wel: Apollo AI is dat bedrijf dat rechercheur robots wil gaan maken en jou in hun R&D team wil.”

Hij knikt misprijzend: “Ja, ik ken Apollo AI en hun plannen. Die hebben er nog steeds niks van begrepen, van AI en researchewerk, echt helemaal niks. Maar dat komt misschien ook wel omdat Evertsen in hun bestuur zit. Die vent begreep al niks van AI toen hij hier nog hoofdcommissaris was en da's nog steeds zo. Die van Apollo AI denken dus echt dat je 'puzzelen' in een AI-programma kunt stoppen maar ze snappen gewoon niet dat je een onderscheid moeten maken tussen het Sentience- en het Sapience-aspect van 'puzzelen'. Stelletje idioten. Ik heb ze wel eens verwezen naar dat ene hoofdstuk in jouw proefschrift, die meditatie over Leren, omdat jij daarin laat zien wat het probleem is: vooraf versus achteraf naar een puzzel kijken. Nee, dan Basbatov en die van Sapient Devices, die snappen dat wel.” Aziz schiet in de lach en zegt: “Maar da's vooral omdat Basbatov en Metcalfe indertijd onze

ideeën daarover gejat hebben. Daar plukken ze nog steeds de vruchten van.” Evangelina glimlacht, weet waar hij op doelt.

“Volgens mij wil Apollo AI me alleen maar om goede sier met me te maken voor haar andere producten. Die ik ook niet bijzonder vind. Nee, hou die maar bij me weg. Nog beter: bij nog een keer zo'n verzoek laat ik Apollo AI op onze black-list van bedrijven zetten waar we pertinent geen zaken mee doen. Vertel die kerel dat maar.”

“Nog twee dingen”, zegt Evangelina, “We hebben vanochtend van verschillende buitenlandse korpsen een verzoek ontvangen of ze één of meer van hun rechercheurs een jaartje op deze afdeling mogen laten meelopen. Om van ons te leren. Wat denk je daarvan?”

Aziz zucht gelaten, schudt dan meewarig zijn hoofd: “Hoe vaak moet ik het nog vertellen, zeg, en op nog hoeveel congressen? Rechercheurs hier laten meelopen zet geen zoden aan de dijk. Ze kunnen beter hun hoofdcommissarissen een jaar met Dennis laten meelopen, dat ze eindelijk een keer snappen dat leidinggevendend het voorbeeld moeten geven, niet rechercheurs. En onderschat de rol van de burgemeester en Amsterdam Vrije Stad niet. Nee, Evi, als andere korpsen echt net zo goed willen worden als dit korps, dan moeten ze veel meer doen dan alleen een stel rechercheurs voor een jaar hier naartoe sturen. Daarbij: het is ook werk van de lange termijn. Wij zijn hier al sinds '35 mee bezig, da's nu twintig jaar, en in mijn ogen zijn we nog niet eens halverwege. En dan denkt zo'n buitenlands korps genoeg te hebben aan een stel rechercheurs en die hier een jaar te stationeren?”

Hij begint te grinniken: “Anderzijds betekent dit wel dat niemand ons zal inhalen op de internationale politie index. Ik heb van Dennis begrepen dat gisteren de nieuwe cijfers binnen zijn gekomen en dat we weer nummer 1 zijn. Vermoedelijk is dat de reden van al die aanvragen, willen ze komen kijken hoe we dat voor mekaar krijgen. Persoonlijk ben ik vooral geïnteresseerd in het verschil tussen ons en nummer 2, of die op ons inloopt of dat wij van nummer 2 weglopen. Maar ik dwaal af. Die rechercheurs dus.”

Aziz haalt zijn schouders op: “Op zich vind ik het best. Brengt in ieder geval weer eens wat leven in de brouwerij. Moeten we ons wel even afvragen hoeveel we er tegelijkertijd binnen willen hebben. En ik wil dat we met iedere kandidaat vooraf een gesprek hebben, dat we niet voor verrassingen komen te staan. Dat moeten we één dezer dagen even met iedereen bespreken. Hebben we op deze afdeling ook weer eens een afdelingsvergadering. Jippie!”

Aziz en Evangelina schieten allebei in de lach. De aversie van Aziz tegen vergaderen was legendarisch binnen het korps.

Evangelina zegt: “Ik organiseer wel een afdelingsvergadering. Ergens in de loop van volgende week?”

Aziz knikt peinzend: “Da's goed ... Ik sta wel op het standpunt dat die buitenlandse rechercheurs minimaal goed Engels moeten spreken en bereid zijn heel snel Nederlands te leren. Dit is nog altijd Amsterdam en hier spreken we Nederlands. Plus dat ik alleen zaken doe met korpsen die kosjer zijn, geen rare fratsen uithalen. Dan vallen Rusland, China en een groot deel van het Midden-Oosten al meteen af ... Het merendeel van Afrika en Zuid- en Midden-Amerika trouwens ook ... Om welke korpsen gaat het eigenlijk?”

“Uit mijn hoofd: New York, Seattle, Sao Paolo, Tokio, Tel Aviv, Teheran, Dublin en Milaan ... O, en Berlijn en Sydney.”

Aziz begint te lachen en zegt: “Ja, die van New York willen maar wat graag weten wat wij hier uitspoken. Die balen als een stekker dat Amsterdam hen heeft ingehaald. En die van Sydney hebben nog goede herinneringen aan mij, dat zaakje in '40, tijdens dat congres waar jij en ik elkaar tegenkwamen. Mijn tijdelijke partner toen, Johnny Two Step, is daar nu commissaris Moordzaken. Teheran is ook wel interessant. Dat valt onder Reza Pervazi, die ken ik nog van vroeger toen die hier nog werkte. Check die aanvraag van Teheran eerst even bij hem. Weet je wat, vraag al die korpsen maar om extra info, wat ze zich ervan voorstellen en zo. En niet onbelangrijk: wie het allemaal gaat betalen. We zijn hier nog altijd Nederlanders!”

Evangelina schiet nu ook in de lach.

Aziz vervolgt: “Mijn voorkeur gaat uit naar Dublin en Tel Aviv, ik mag die Ieren en Israëli's wel. Tel Aviv? ... Dan zit die broer van Moshe Grossmann er misschien wel tussen. Je weet wel: die kolonel van de Mossad bij de zaak Nul.”

Evangelina knikt.

Aziz gaat verder.

“Teheran is ook interessant ... vanwege Reza. Jij ziet die Brazilianen zeker wel zitten, niet? ... En Yoko zal die Japanners wel zien zitten ... Hm ... Of misschien wel juist niet. Af en toe kan ik geen hoogte van Yoko kijken ... Ach, zichzelf misschien ook wel niet ... Ik zal het er dadelijk na de vergadering ook nog even met Dennis over hebben, welk beeld hij hierbij heeft ... Je had nog iets?”

“Ja”, zegt Evangelina, “Die software voor selectieve streaming is klaar en geactiveerd in de smartGlasses van Speciale Zaken. Het enige wat je moet doen is zeggen wat je niet wilt streamen en een vertragingsduur opgeven. Daarna doet je AI de rest.”

“Hè hè,” zegt Aziz, “dat werd tijd, zeg. Ik werd gek van dat streaming-uitstreaming-aan-gedoe. En ik niet alleen.”

“Selectieve streaming werkt hiërarchisch. Jouw smartGlass AI overruled dus alle andere smartGlass AI van de afdeling”, zegt Evangelina, “Selectieve

streaming kun je via je smartGlass activeren maar je kunt het ook door je computerstem laten doen. De oude manier werkt overigens nog steeds.” Aziz knikt, ziet dat het 08.57 uur is en zegt: “Nou, ik ga maar weer eens lekker vergaderen ... maar niet heus. Ik praat je wel bij wanneer ik terug ben.” Hij staat op, zij ook, en lopen naar de deur. Hij doet de deur open. Ze kussen elkaar, lopen samen het kantoor uit de gang op en gaan ieder hun weg.

Amsterdam, dinsdag 17 augustus 2055, 09.33 uur, de IJ-toren aan de Piet Heinkade, het hoofdbureau van de Amsterdamse politie, 18de verdieping, het kantoor van hoofdcommissaris Dennis van Santen. Aan een vergadertafel zitten zeven mannen en vijf vrouwen te vergaderen.

“Het volgende agendapunt”, zegt Van Santen, “is puur informatief: onze score op de internationale politie index. Gisteren zijn de cijfers over vorig jaar officieel gepubliceerd. Dames en heren: ik heb twee redenen om zeer tevreden te zijn met deze cijfers. We staan voor het vierde jaar op rij op de eerste plaats en nog belangrijker ... we zijn weer verder uitgelopen op de rest, met name dus op nummer twee en drie: New York en Londen.”

Kijk eens aan, denkt Aziz, we lopen uit. En we hebben nog zoveel punten die we kunnen verbeteren. Hij lacht inwendig. Dikke kans dat het verschil met nummer 2 volgend jaar nog groter is.

Van Santen kijkt iedereen aan: “Dames en Heren, u werkt hier niet alleen bij het beste politiekorps ter wereld maar dit korps wordt ook nog steeds beter. Daar mag u trots op zijn! U begrijpt dat ik dit ook zal moeten melden aan de burgemeester en zij aan de gemeenteraad. En aan de media. Helaas, het is niet anders.”

Van Santen kijkt iedereen breed grijnzend aan: “Vermoedelijk zal dit de budgetdiscussies met de Stopera een stuk moeilijker maken.”

Sommige commissarissen schieten in de lach, anderen glimlachen.

“Goed dan: het volgende agendapunt. Dat is de samenwerking van de andere afdelingen met de afdeling Speciale Zaken. Jullie hebben van Aziz de cijfermatige analyse van die samenwerking gehad. Als ik zijn conclusie goed begrijp, dan zegt hij: hoe meer een afdeling samenwerkt met de zijne, hoe hoger de successcore van die afdeling. Kijk ik naar de diagrammen die hij gemaakt heeft, dan kan ik niet anders concluderen dan dat hij gelijk heeft. Babar? De afdeling Moordzaken scoort weer eens het hoogste maar dat is eigenlijk altijd zo. Daarom, met je permissie, ga ik voor deze keer naar de volgende: Nina. Oké?”

Babar knikt en kijkt grinnikend Aziz aan. Die grinnikt ook.

Babar is Babar Singh, de 49-jarige commissaris Moordzaken, Sikh, geboren en getogen Amsterdammer, in de Jordaan nota bene, en jarenlang de nummer 1 van de senior rechercheurs Buiten Categorie. Totdat Aziz in '40 senior rechercheur Buiten Categorie werd en die eerste plaats meteen overnam. En niet meer afstand. Niet dat Babar daar problemen mee had, integendeel. Zoals Babar zelf altijd zei: "Je kunt nog zo goed zijn in iets, er komt een dag dat je iemand tegenkomt die nog beter is. Ik ben zo iemand tegenkomen: de Puzzelman. En die kerel is goed, hoor, die is echt heel goed."

Later, toen zowel Aziz als Babar commissaris waren, hadden ze het er wel eens over dat ze in al die jaren dat zij nummer 1 en 2 waren, nooit een zaak samen hadden gedaan behalve dan de zaak Nul, hun beider laatste zaak als rechercheur, een samenwerking die ze allebei erg was bevallen. Dus toen ze na de zaak Nul beide tot commissaris werden gepromoveerd en zelf konden bepalen of en hoe ze samenwerkten, was het besluit snel genomen. De rechercheurs van de afdeling Moordzaken hadden daar overigens geen enkel probleem mee. Wie wilde nou niet samenwerken met de Puzzelman en zijn mensen? Het middenkader van Moordzaken daarentegen? ... Die klaagden steen en been. Dat die van Speciale Zaken dwars door alle procedures en hiërarchieën gingen. Dat kon toch niet? Iets wat Babar gelaten aanhoorde. Jullie snappen maar niet dat het oplossen van een zaak prioriteit heeft boven jullie regeltjes, dacht hij dan. Wat dat betreft was hij wel een beetje jaloers op Aziz want diens afdeling had geen middenkader. Maar ja: Aziz had Evangelina, een werkelijk verbazingwekkend organisatietalent. Kon ik die maar eens een keer een jaar lenen en het bij mij laten organiseren, dacht hij wel eens.

Van Santen kijkt naar een vrouw en zegt: "Nina, wat is jouw mening over deze cijfers?"

Nina is Nina van Belten, commissaris Zeden, 48 jaar, ongeveer 1.65 meter, kort geknipt blond haar, een kleine neus, een beetje flaporen, enigszins gezet, grijze ogen en een gezicht met een kordate blik.

Nina knikt: "Voor mij is het duidelijk, hoofdcommissaris. Sinds wij integraal samenwerken met Aziz en zijn mensen, zijn onze resultaten stukken beter geworden. We pakken meer zeden-delinquenten op en vele malen sneller. Kijk maar naar onze resultaten in de tijd. Toen we nog niet samenwerkten met Aziz en zijn mensen, nu zo'n vier jaar geleden, was onze overall score 32 procent. Op het moment dat we met zijn afdeling begonnen te samenwerken, schoten we vrijwel meteen naar 47 procent, en sindsdien gaan we alleen maar omhoog. We zitten nu al op 69 procent. Mijn mening, hoofdcommissaris? Ik snap niet dat dit überhaupt nog een issue is." Nina kijkt even naar

Aziz en glimlacht. Aziz glimlacht terug.

“Nu moet ik wel zeggen”, vervolgt Nina, “dat het in begin wel even wennen was voor mijn mensen, vooral voor mijn middenkader. Die jongens en meisjes van Aziz gaan er altijd met volle snelheid in en vaak op een nogal onconventionele manier, gaan meestal dwars door onze hiërarchie. Werken volgens het boekje is blijkbaar niet hun sterkste kant. Maar dat kan natuurlijk ook aan hun commissaris liggen, dat die het slechte voorbeeld geeft.”

Nina kijkt naar Aziz en glimlacht. Hij begrijpt haar grap en schiet in de lach. De rest ook, uitgezonderd Van Riessen, commissaris Narcotica, want die ziet een bui hangen.

“Da's overigens geen kritiek op Aziz en zijn mensen”, vervolgt Nina, “maar alleen een vaststelling. Aziz heeft zijn afdeling wel heel erg plat georganiseerd en dan ook nog op zo'n losse manier. Maar nu zijn mijn rechercheurs er aan gewend en die manier van samenwerken bevalt ze blijkbaar prima. Nog sterker: tegenwoordig krijg ik zelfs vragen van mijn mensen of ze niet naar Speciale Zaken kunnen overgeplaatst. Naar de afdeling Maf zoals ze het noemen. Zal ook wel met Aziz te maken hebben. Wie wil nou niet met onze Puzzelman samenwerken?” En ze kijkt weer glimlachend naar Aziz.

Nina zat nu al weer bijna twintig jaar bij de Amsterdamse politie en kende Aziz en zijn 'capriolen' zoals Van Santen ze wel eens schertsend omschreven had. In eerste instantie in zijn rol als rechercheur bij de afdeling Moordzaken, later in zijn rol als commissaris Speciale Zaken, een afdeling die eind '47, begin '48 was opgezet volgens zijn ideeën. Maar het was pas in '50, toen zij commissaris Zeden werd, dat zij vernam dat niet Van Santen maar Aziz de werkelijke 'architect' was van de moderne Amsterdamse politie.

Dat beroemde ZVZV-beleid bijvoorbeeld, dat kwam uit zijn koker. Net zoals dat puntensysteem en de classificatie Buiten Categorie. En ook de link tussen de smartGlass en de Urban Hammer, dat een agent een vizier had in zijn smartGlass zicht, een idee zo geniaal in zijn eenvoud dat menig korps ter wereld zich voor de kop sloeg dat niet zelf bedacht te hebben. En niet te vergeten de workflow van dossiers en documenten, hoe die naadloos en vloeiend door de bureaucratische molen geleid werden. En relatief simpele maar uiterst effectieve procedures zoals het syncen van smartGlasses. Of streaming en dan vooral het gebruik van AI om streams naar de juiste dossiers te leiden. En het gebruik van aanval bots. En de nieuwe codes die de politie gebruikte, die met die kleuren en getallen. Hij bleek werkelijk overal bij betrokken te zijn geweest. Hij wilde het werk van agenten eenvoudiger maken, zei hij tegen Nina, alle overbodige administratie en bureaucratie uit

hun werk snijden zodat ze zich op hun belangrijkste taak konden richten: het oplossen van misdaden. Of zoals hoofdcommissaris Van Santen het altijd noemde: puzzelen. En als er geen misdaden waren om op te lossen, dan mochten rechercheurs van Aziz 'uitrusten', mochten ze letterlijk luiëren. Nee, die 'Amsterdam Approach' waar die Amerikanen het altijd over hadden? Dat was dus eigenlijk de 'Dijkstra Approach'.

Opmerkelijk was ook dat ze dat alleen maar te weten was gekomen omdat hij zich een keer versprak tegen haar. En haar er meteen op wees dat deze informatie om vooral politieke redenen onder haar zwijgplicht viel. Die modernisering bleek een expliciete opdracht te zijn geweest van de toenmalige burgemeester Samuel Goldberg, in '34, maar dan wel eentje die hij op de achtergrond uitvoerde. Want zeg nou zelf: in '34 was hij nog maar een junior rechercheur van bijna 25 en om die nou de Amsterdamse politie te laten moderniseren? Dat was toch wel een beetje moeilijk te verkopen aan de rest van het korps en aan de buitenwacht, en dan met name aan de politieke tegenstanders van Goldberg. Dat zag Goldberg ook wel in en dus werd een constructie bedacht waarin hoofdcommissaris Van Santen, destijds de commissaris waaronder Aziz viel, zogenaamd die architect was. Aziz vond dat geen enkel probleem want hij had vroeger een bloedhekel aan in de schijnwerpers staan. En hij en Van Santen konden het sowieso heel goed met elkaar vinden dus dat Van Santen de credits kreeg, deed Aziz niet zoveel. Daarbij: Aziz kon naar hartenlust al zijn ideeën uitproberen, dat was het enige dat voor hem telde. Nee, in de ogen van Aziz was dat voorstel van Goldberg een win-win.

Niet lang daarna kwam de rol van Aziz ter sprake in een gesprek dat ze had met Babar Singh, sinds '47 commissaris van Moordzaken en jarenlang de nummer 2 van de senior rechercheurs Buiten Categorie. Babar had haar knikkend aangehoord en gezegd: "Die gozer heeft meer invloed op het korps gehad dan menig agent weet, ook jij ... En weet je, zelfs voor de mensen die dit wel weten, dat hij daar achter zit, Van Santen bijvoorbeeld ... en ik ... Wij zagen Aziz bezig ... Hij veranderde hier wat, hij veranderde daar wat ... en lange tijd denk je dat er geen patroon in zit, dat hij willekeurig, her en der, wat aanpassingen doet ... totdat je op een dag het totaalplaatje beseft van waar hij mee bezig is ... En echt, Nina, dat is een geoliede machine, hoor ... Als hij dat van de grond krijgt? ... Dus kijk maar eens goed om je heen ... Alle hulpmiddelen en procedures na '35 komen vrijwel zeker uit zijn koker ... En ik zeg je, dat is veel, hoor, heel erg veel ... En probeer dan eens het totaalplaatje te zien ... Onze Puzzelman ziet het werk van de Amsterdamse politie als een puzzel en hij is die puzzel aan het oplossen. Dat kost hem tijd, dat kost hem jaren ... maar ik zeg je, Nina ... als hij dit van de grond krijgt?"

... Dan verandert ons werk voorgoed.”

Met dat gesprek in haar achterhoofd zag Nina pas goed de onzichtbare hand van Aziz in diverse facetten van het korps, de manier waarop het korps haar werk organiseerde, hoe hulpmiddelen werden ingezet, welke hulpmiddelen werden aangeschaft, en zo verder. Hij was er op één of andere manier in geslaagd om AI, robotica, domotica en workflow zo te implementeren bij het korps dat het alomtegenwoordig was en toch niet opviel, vrijwel onzichtbaar was, vooral binnen zijn eigen afdeling. En merkte dat Aziz min of meer schouderophalend voorbij ging aan zijn betekenis voor het korps. Alsof het de normaalste zaak van de wereld was.

“Dat is in zijn ogen ook zo,” zei Evangelina een keer tegen haar, “hij weet niet beter, het is alsof je een vis complimenteert met het feit dat die kan zwemmen. Je moet niet vergeten dat een slecht functionerende afdeling of organisatie voor hem ook een puzzel is, een puzzel die hij wil en kan oplossen. En verkijk je niet op dat platte karakter van Speciale Zaken, hij doet aan wat anderen management-by-walking-around noemen maar voor hem de gewoonste zaak van de wereld is: praten met je mensen, echt praten. Dat deed hij vroeger als rechercheur ook al, met wijkagenten. Gewoon: een potje ouwehoeren, zo is hij nu eenmaal. Maar vergis je niet: op die manier blijft hij uitstekend op de hoogte van alle zaken. Hij is waarschijnlijk de best geïnformeerde commissaris van jullie allemaal. Hij heeft geen middenkader nodig. Daarbij, in zijn ogen 'filtert' zo'n middenkader informatie, zowel omhoog als omlaag.”

Die gesprekken met Evangelina maakten Nina ook duidelijk welke rol Evangelina bij dit alles speelde. Wat Aziz deed voor zijn mensen, alles zo inrichten dat ze zich op hun primaire taak konden richten, dat deed zij voor hem. Was eigenlijk zijn personal assistant maar dan eentje met operationele en tactische bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Met als gevolg dat ze, zo had Evangelina eens lachend gezegd, eigenlijk de personal assistant van de hele afdeling was, daar kwam het in de praktijk wel zo'n beetje op neer. Haar titel, hoofd Communicatie en Organisatie, hadden ze samen bedacht, deels als grap deels serieus. Communicatie en organisatie lagen wel op haar bordje maar ze was een team van één persoon: zichzelf. Hoezo hoofd? “Maar ik vind het zo'n leuk werk om te doen,” had Evangelina een keer gezegd, “zo veelzijdig en afwisselend en vaak ook zo complex. Aziz heeft zijn misdaadpuzzels en ik mijn organisatiepuzzels. Omgaan met de Puzzelman is besmettelijk!” Nee, Evangelina verveelde zich geen moment.

En Evangelina, zo had Nina van haar eigen mensen begrepen, was niet de enige op de afdeling Speciale Zaken die er zo over dacht. Al die zaken waar haar eigen mensen zich zo vaak aan ergerden, met name de bureaucratische